

ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน  
บ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

Enable Factors in Community Development Achievement Based on  
the Sufficiency economy Philosophy of Ban Namsab Community, Wangnamkheo  
Sub-district, Wangnamkheo District, Nakhonratchasima Province

อนุชา พิมายนอก<sup>1</sup>

ภควรรณ ลุนสำโรง<sup>2</sup>

สนธิ์ บางยี่ขัน<sup>3</sup>

ผิน ปานขาว<sup>3</sup>

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ศึกษาระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) ศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน 4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 243 คน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ได้แก่ ปัจจัยภายนอกชุมชน เช่น การสนับสนุน ช่วยเหลือจากภาครัฐในการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสนับสนุนงบประมาณ การจัดหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของชุมชน การสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากปัจจัยภายในชุมชน เช่น การมีส่วนร่วมสมทบทุนเงินทุน เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาชุมชน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสร้างเครือข่ายระหว่างคนในชุมชนในการทำกิจกรรมและพัฒนาอาชีพ โดยปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์ค่อนข้างมากกับความสำเร็จ

2. ชุมชนบ้านน้ำซับประสบผลสำเร็จในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนและประชาชนในระดับมาก โดยระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัวได้ดำเนินชีวิตอย่างพอกินพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น บุคคลในครอบครัวมีความสุขและพอใจกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน เป็นต้น และในระดับชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้สมาชิก มีการรณรงค์ส่งเสริมการออม และมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตสินค้าที่เป็นของชุมชนบ้านน้ำซับ เป็นต้น

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน พบว่า ประชาชนชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง

4. ปัญหาและอุปสรรคของชุมชนในการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ระดับครัวเรือน/ครอบครัว ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย มีปัญหาหนี้สิน และขาดความ

<sup>1</sup>อาจารย์คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

<sup>2</sup>อาจารย์คณะสารสนเทศศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

<sup>3</sup>(รองศาสตราจารย์) อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และในระดับชุมชน พบว่า การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังมีไม่ต่อเนื่อง ขาดการจัดหาแหล่งตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ชุมชน สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชน มีไม่หลากหลาย และขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านคุณภาพรูปลักษณ์ที่ทันสมัย สวยงาม และขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

**คำสำคัญ :** ปัจจัยที่เอื้อ การพัฒนาชุมชน แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

### Abstract

The purposes of this study were 1) to study enable factors in community development achievement based on the sufficiency economy philosophy 2) to study the achievement level in community development achievement based on the sufficiency economy philosophy 3) to study people's knowledge and understanding about the sufficiency economy philosophy 4) to study problems and obstacles of Ban Namsab Community, Wangnamkheo Sub-district, Wangnamkheo District, Nakhonratchasima Province in community development achievement based on the sufficiency economy philosophy. This is a quantitative research and the questionnaires were used as a tool for data collecting. The sample group is the 243 people living in Ban Namsab Community, Wangnamkheo Sub-district, Wangnamkheo District, Nakhonratchasima Province. The results showed as follow;

1. Enable factors in community development achievement based on the sufficiency economy philosophy of Ban Namsab Community are outside community factors such as government subsidizing and participation of inside community factors such as participation in capital funding to run the activities for community development, experience exchange, network creating between people in the community in activity participation and career development. These two factors are related to success.

2. Ban Namsab Community succeed in using the sufficiency economy philosophy for the development community and the public at a high level. By individual/family level, they live sufficiently without encroachment the others. Family members are happy and satisfied with the current living conditions, etc. The community established the savings group to be used as working capital to the members, also saving supporting for the goods production of Ban Namsab Community, and so on.

3. People's knowledge and understanding about the sufficiency economy philosophy in Ban Namsab Community, Wangnamkheo Sub-district, Wangnamkheo District, Nakhonratchasima Province was mostly found at the high level.

4. The problems and obstacles of Ban Namsab Community, Wangnamkheo Sub-district, Wangnamkheo District, Nakhonratchasima Province were found that family level still missed knowledge and understanding about income and expense account preparing, debt problem, missing being enthusiastic for acquiring knowledge or innovations to apply for their way of life and

community development according to sufficiency economy philosophy. For the community level, it found that government subsidizing about community development according to sufficiency economy philosophy was still without continuation, without market providing for community products, without variety of community products and without product development in stylish appearance and good-looking, and also missing the budget to run the activities for community development according to sufficiency economy philosophy.

**Keywords :** Enable Factors/ Community Development /the Sufficiency economy Philosophy

## บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะ กระแสของ โลกาภิวัตน์และการแข่งขันในระบบทุนนิยม ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายจากรอบด้าน ดังนั้นเพื่อให้ประเทศไทยสามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมโลกให้ได้อย่างเข้มแข็ง และไม่สูญเสีย ความเป็นตัวของตัวเอง ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) จึงได้มุ่งเน้น และให้ความสำคัญกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็น แนวทางหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไปสู่ความสมดุลยั่งยืน และมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้เดินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกาภิวัตน์อีกทั้ง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงความพอประมาณมีเหตุมีผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อพร้อมรับต่อความเสี่ยงบนพื้นฐานของความรอบรู้ความรอบคอบ ระมัดระวัง และคุณธรรมการ ใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการ ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการกระทำที่ไม เบียดเบียนกัน การแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความร่วมมือปรองดองกันในสังคม จะสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลังในทางบวก นำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน และการพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549: 2)

ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 สังคมไทยได้น้อมนำหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงไป ประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางทุกภาคส่วน ส่งผลให้ประเทศไทยเข้ม แข็ง มีภูมิคุ้มกันสูงขึ้นในหลายด้าน และสามารถปรับตัวรับกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนได้จากดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข ของคนไทยโดยรวมที่ไม่ได้รับผลกระทบและอยู่ระหว่างร้อยละ 66 - 68 มีปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง การมีงานทำ ความเข้มแข็งของชุมชน และความอบอุ่นของครอบครัวที่ส่งผลดีต่อความอยู่เย็นเป็นสุขอย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ยังเป็นอุปสรรค ได้แก่ ความสมานฉันท์ในสังคม สภาพแวดล้อมและ ระบบนิเวศทางสังคม ความ เสี่ยงจากปัญหาเสพติดที่สูงขึ้น รวมถึงสุขภาวะของคนไทย ลดลงจากคุณภาพการศึกษาที่เป็นปัญหา สอดคล้องกับการติดตามประเมินผลการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ที่ประสบความสำเร็จน่าพอใจ เศรษฐกิจของประเทศไทยเข้มแข็งและเริ่มเติบโตอย่างมีคุณภาพการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.8 ในปี2553 หลังจากชะลอตัวอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 5.1 ในปี2549 และหดตัวลงร้อยละ 2.3 ในปี 2552 คุณภาพชีวิตของคนไทยดีขึ้นมีหลักประกันความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลาย และ ความยากจนลดลง แต่ต้องให้ความสำคัญต่อเนื่องกับการพัฒนาคุณภาพคนและสังคม การสร้างความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน และความโปร่งใสในการบริหารจัดการภาครัฐ รวมทั้งการสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมและการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย (สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559, 2557 ระบบออนไลน์)

การที่ภาครัฐได้อนุมัติรับนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการบริหารประเทศและ บรรลุไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ทำให้ประชาชนได้รู้จักหลักของความพอเพียง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน จากการส่งเสริมของทุกภาคส่วนและทุกจังหวัดจึงเริ่มมีการ ดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้น จังหวัดนครราชสีมาเป็นพื้นที่หนึ่งที่นิยมรับปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาส่งเสริมเริ่มปรับใช้ในท้องถิ่นต่าง ๆ และได้ให้ความสำคัญในการนำแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน โดยชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน เนื่องจากชุมชนบ้านน้ำซับประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่เหลืออีกร้อยละ 10 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ประกอบอาชีพส่วนตัว และเลี้ยงสัตว์ และอดีตที่ผ่านมา ชุมชนบ้านน้ำซับมีปัญหาการทำการเกษตรเป็นอย่างมาก โดยผลผลิตทางการเกษตร ของชาวบ้านที่ผลิตออกมาส่วนใหญ่มีแต่พอกินแต่ไม่พอใช้ หรือบางครั้งไม่พอกินด้วยซ้ำไปเพราะ การผลิตในช่วงที่ผ่านเป็นการผลิตที่มุ่งเป้าไปที่การขายเป็นหลัก ด้วยเหตุผลที่ต้องการตอบสนอง กิเลสและตัณหาของตนเอง ต้องการมี ต้องการอยากในสิ่งที่ตนเองยังไม่เคยมีโดยขาดสติในการ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ หรือ ความไม่รู้ ไม่เข้าใจจึงเดินตามกระแสนิยม หรือด้วยเหตุผลอื่นๆ นานับการเพื่อความอยู่รอดของตนเองและครอบครัวในสังคม ขณะเดียวกันชาวบ้านก็สรรหาวิธีต่างๆ ในการนำมาปรับใช้ ในการทำการเกษตรแต่ก็ไม่เคยประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม แต่กลับสร้างภาระ หนี้สินและปัญหาให้กับชาวบ้านมากยิ่งขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวนี้ชาวบ้านเริ่มเกิดความตระหนัก และต้องการหาแนวทางการแก้ไข ปัญหาที่เห็นผลในเชิงรูปธรรม จึงได้รวมตัวเป็นเครือข่ายชาวบ้านขึ้น ในปี พ.ศ. 2550 เพื่อรวมตัวกัน แสวงหาความรู้ต่าง ๆ ในการทำการเกษตรจากองค์กร เครือข่ายภายนอกชุมชน ตลอดจนร้องขอความช่วยเหลือ การสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งในระยะแรกกลุ่มชาวบ้านต่างก็เรียนรู้ใน การปรับแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง จนมาระยะหนึ่งกลุ่มแกนนำเกษตรกรของชุมชนบ้านน้ำซับได้ เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตหลักสูตร 5 วัตรธรรมชีวิตของ ธกส. โดยมีการ ให้ความรู้เรื่องของการทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำยาล้างจาน ทำแชมพู น้ำยาล้างผ้า และปุ๋ยน้ำ หลังจบการ ฝึกอบรม ได้นำความรู้ที่ได้มาถ่ายทอดให้คนในหมู่บ้าน และมีการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ ขึ้นในหมู่บ้าน ซึ่งต่อมาภายหลังได้มีการรวบรวมกลุ่มต่างๆ มาไว้ที่เดียวกัน และจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านน้ำซับขึ้น เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ และดำเนินกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ รวมทั้งเปิดให้เป็นแหล่งศึกษาดูงานของคนทั้งใน และนอกหมู่บ้าน ด้วยความกระตือรือร้นและความพร้อมของ ชาวบ้านที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาดของชุมชนอย่างจริงจัง อาจจะเป็นต้นแบบของจังหวัดนครราชสีมา ในการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน โดยกรมพัฒนาชุมชน มีการดำเนินการจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาส่งเสริมโดยสอนให้ชุมชนได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิต อีกทั้งให้ความรู้และร่วมดำเนินการเป็นที่เลี้ยงให้แก่ชุมชนในการจัดการ ทางด้านสิ่งแวดล้อมทางชุมชน เช่น มีการรณรงค์ลดการเผาขยะ การแยกขยะเปียก แห้ง กอทิ้ง และ การปลูกต้นไม้เนื่องในวันสำคัญเพื่อลดภาวะโลกร้อน เป็นต้น

ในด้านเศรษฐกิจของชุมชน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ชาวบ้านมีกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียน การใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิก เช่น การนำเงินไปลงทุนในการทำมาหากิน หรือเป็นค่าใช้จ่ายเล่าเรียนของบุตรหลาน มีกองทุนหมู่บ้าน ส่งเสริมการลดรายจ่ายในครัวเรือน ส่งเสริมชาวบ้านปลูก และบริโภคผักปลอดสารพิษ การทำปุ๋ยหมักใช้เองในชุมชน การทำน้ำยาล้างจาน/แชมพู เพื่อลดรายจ่ายของคนในชุมชน เป็นต้น

จากการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550- 2557 อย่างจริงจัง จนชาวบ้านในชุมชนเกิด การเรียนรู้ร่วมกันในการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงจนประสบผลสำเร็จ โดยยึดหลักการดำเนินชีวิตแบบที่ชาวบ้านร่วมคิด และตั้งขึ้นมาเอง ดังนี้

1. การลดรายจ่าย มีการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว รั้วกินได้ ผักพื้นบ้านในทุกครัวเรือน การทำแชมพูและ

น้ำยาล้างจานใช้เองในครัวเรือนและจำหน่ายให้กับคนในหมู่บ้าน การทำปุ๋ยหมักใช้เองในหมู่บ้านเพื่อลดรายจ่ายค่าปุ๋ย/ยาฆ่าแมลง นอกจากนี้ยังมีฝึกปลอดภัยสารพิษไวบริโรคในหมู่บ้าน

2. ลดละเลิกอบายมุข หมู่บ้านจะมีการณรงค์การงดเหล้า/การพนันในงานศพ/ยาเสพติด/ ออกกำลังกาย ทางไกลยาเสพติด และกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา

3. การเพิ่มรายได้ ในบ้านน้ำซบการจัดตั้งกลุ่มด้านอาชีพและกองทุนที่สนับสนุน ด้านอาชีพแก่คนในหมู่บ้าน หลายกลุ่ม เช่น กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านน้ำซบ กลุ่มน้ำยาล้างจาน กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มปุ๋ยหมัก กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มผักและผลไม้ และมีการ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพ

4. การประหยัด มีการณรงค์ส่งเสริมการออม มีการส่งเสริมการออม โดยมีการจัดตั้งกลุ่ม ออมทรัพย์บ้านน้ำซบ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2550 สมาชิกเริ่มต้น 100 ราย ปัจจุบันมีสมาชิก 259 ราย มีคณะกรรมการ 10 คน

5. การเรียนรู้ มีการสืบทอดและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ด้านจักสาน ดนตรีพื้นเมือง การทำบายศรี ฯลฯ และมีการเรียนรู้ภูมิปัญญาจากผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้าน เช่น การสอนการทำบายศรี

6. การอนุรักษ์ มีการใช้ทรัพยากร วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน เช่น ใช้ปุ๋ย หมักในการทำ การเกษตร การปลูกต้นกล้วยเพิ่มทดแทนส่วนที่นำไปใช้ มีกิจกรรมการปลูกต้นไม้เนื่อง ในวันสำคัญต่างๆ เป็น ประจำ เช่น วันพ่อ วันแม่ ฯลฯ

7. การเอื้ออารีย์ การดูแลช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้มีรายได้น้อย ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนต่าง ๆ อนุรักษ์สามัคคี หมู่บ้านจะจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เพื่อรวมให้คนในหมู่บ้านมีโอกาสได้พบปะ พูดคุย สอบถามสารทุกข์สุขดิบ ซึ่งกันและกัน เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีอันดีแก่กันของคนในหมู่บ้าน

จากการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนบ้านน้ำซบ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา นอกจากเกิดผลสำเร็จในเชิงรูปธรรมดังกล่าวแล้ว ยังส่งผลให้ชุมชนบ้านน้ำซบ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ได้รับรางวัลประกวดกิจกรรมตามโครงการเชิดชูเกียรติผู้นำเครือข่ายพัฒนาชุมชนดีเด่น นอกจากนี้ชุมชน บ้านน้ำซบได้รับการยอมรับจากกลุ่ม องค์กรเครือข่ายประชาชน เกษตรกร หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนต่าง ๆ เข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาชุมชนบ้านน้ำซบ ในฐานะที่เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอีกชุมชนหนึ่ง

จากความสำเร็จที่ชุมชนบ้านน้ำซบได้รับมิใช่เพียงแต่มีหน่วยงานภาครัฐเท่านั้นที่มี สวนสำคัญในการผลักดันให้ชาวบ้านน้อมรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ปัจจัยที่สำคัญคือ ตัวกลุ่มชาวบ้านเอง ที่ตระหนักในปัญหา และร่วมเรียนรู้แนวทางแก้ไขปัญหามาด้วยกัน ทำให้พบหนทางที่ เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน จากประเด็นปัญหาสำคัญ ผู้ศึกษาจึงเกิด ความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซบ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการ พัฒนาชุมชนอื่นของจังหวัดนครราชสีมาในการน้อมรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต ตลอดจนเป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซบ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จ ในการพัฒนาชุมชน ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซบ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อศึกษาถึงความรูความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนชุมชน บ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

4. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

### วิธีดำเนินการวิจัย

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จำนวนทั้งสิ้น 502 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาใช้วิธีหาขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบ ทรานจำนวนประชากรที่ชัดเจนแน่นอน โดยการแทนค่าในสูตรของ Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

$e^2$  = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 คำนวณ ได้ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{502}{1 + 502(0.05)^2}$$

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 222 \text{ คน}$$

ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อยู่อาศัยใน เขตชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนทั้งสิ้น 502 คน หลังจากผู้ศึกษาได้ดำเนินการ สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงที่จะเก็บข้อมูลกับ หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือน ชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา จนได้จำนวนครบทั้งสิ้น 222 คน

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ แบบสอบถาม แบบสอบถามเป็น แบบปลายปิดและ ปลายเปิด แบ่งออกเป็น 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก การเป็นสมาชิกของชุมชน รายได้รวมของครอบครัว รายจ่าย ของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครัวเรือน บทบาทในครัวเรือน และภาระหนี้สินของครอบครัว

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่เอื้อ ต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียงของชุมชน บ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยปัจจัยภายในชุมชน และปัจจัยภายนอกชุมชน ผู้ศึกษาได้กำหนดระดับการสนับสนุน/ช่วยเหลือ/ให้ความร่วมมือ ออกเป็น 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง ได้รับการสนับสนุน/การช่วยเหลือ/การให้ความร่วมมือในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ได้รับการสนับสนุน/การช่วยเหลือ/การให้ความร่วมมือในระดับมาก
- 3 หมายถึง ได้รับการสนับสนุน/การช่วยเหลือ/การให้ความร่วมมือในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ได้รับการสนับสนุน/การช่วยเหลือ/การให้ความร่วมมือในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ได้รับการสนับสนุน/การช่วยเหลือ/การให้ความร่วมมือในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	ได้รับการสนับสนุน/การช่วยเหลือ/การให้ความร่วมมือในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	ได้รับการสนับสนุน/การช่วยเหลือ/การให้ความร่วมมือในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	ได้รับการสนับสนุน/การช่วยเหลือ/การให้ความร่วมมือในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ได้รับการสนับสนุน/การช่วยเหลือ/การให้ความร่วมมือในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ได้รับการสนับสนุน/การช่วยเหลือ/การให้ความร่วมมือในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ศึกษาได้กำหนดข้อคำถามไว้ โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน และผู้ศึกษาได้กำหนดคะแนน ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

จำนวนข้อคำถามมี 15 ข้อ คะแนนสูงสุดเท่ากับ 15 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 0 คะแนนและผู้ศึกษาได้มากำหนดระดับความรู้ความเข้าใจฯ ตามเกณฑ์ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{0-15}{3} = 5.00$$

ได้ 0 – 5 คะแนน หมายถึง มีความรู้ในระดับน้อย/ต่ำ

ได้ 6 – 10 คะแนน หมายถึง มีความรู้ในระดับปานกลาง

ได้ 11 – 15 คะแนน หมายถึง มีความรู้ในระดับสูง

ส่วนที่ 4 ระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วยความสำเร็จ ในระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัว และระดับชุมชน โดยระดับความสำเร็จวัดจากระดับการปฏิบัติตนของชุมชนและประชาชนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับพอสมควร
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย

เกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับมาก/ประสบความสำเร็จสูง/มาก
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างมาก/ประสบความสำเร็จค่อนข้างมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับพอสมควร/ประสบความสำเร็จพอสมควร
1.81 – 2.60	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างน้อย/ประสบความสำเร็จค่อนข้างน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	มีการปฏิบัติในระดับน้อย/ประสบความสำเร็จน้อย

ส่วนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

**การเก็บรวบรวมข้อมูล** ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้า และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลกับประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำ

เขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

2. ข้อมูลทฤษฎีภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ วารสาร สื่อออนไลน์ ตลอดจนจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาอย่างยั่งยืน การยอมรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาต่างๆ ทางสังคม เป็นต้น

### สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีทั้งปัจจัยภายในชุมชนและภายนอกชุมชน เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่า

ปัจจัยภายนอกชุมชน พบว่า ในภาพรวมชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ และความร่วมมือจากปัจจัยภายนอกชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง โดย 3 ลำดับแรก ที่ได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนในระดับปานกลาง ได้แก่ หน่วยงานรัฐเข้ามาจัดประชุม อบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชนเกี่ยวกับการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการพัฒนาชุมชน มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้บริโภค รู้จักและเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ เอกสาร ประกาศเสียงตามสาย เป็นต้น และการส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริม ความรู้เพิ่มเติมในการทำการเกษตร การแปรรูปสินค้าทางการเกษตร

ปัจจัยภายในชุมชน พบว่า ในภาพรวมชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ และความร่วมมือจากปัจจัยภายในชุมชนอยู่ในระดับ ปานกลาง โดย 3 ลำดับแรก ที่ได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนในระดับปานกลาง ได้แก่ ประชาชนใน ชุมชนได้มีส่วนร่วมสทบทุนเงินทุน เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินการ กิจกรรมพัฒนาชุมชน ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ ชุมชนมีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ กิจกรรมที่ตนเองได้ทำมา เพื่อสร้างเป็นชุดความรู้สำหรับเป็นแนวปฏิบัติของชุมชน และมีการสร้างเครือข่ายระหว่างคนในชุมชนที่มีความคิดและความต้องการคล้ายกัน เพื่อให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรม หรือประกอบอาชีพ

2. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า กลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง

3. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมาในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า

ระดับความสำเร็จในระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัว พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกของความสำเร็จในระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัว ได้แก่ ได้ดำเนินการอย่างพอเหมาะพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น รองลงมาคือบุคคลในครอบครัวมีความสุขและพอใจกับสภาพชีวิตในปัจจุบันใน ระดับมาก ประพฤติตนเองมุ่งมั่นและไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ไม่ว่าจะเป็นเหล้า บุหรี่ การพนัน ยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับความสำเร็จในระดับชุมชน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรก ของความสำเร็จในระดับชุมชน ได้แก่ มีการจัดตั้งกลุ่มออกทรัพย์ขึ้นเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้สมาชิก มีการรณรงค์ส่งเสริมการออม โดย



จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้น และมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตในชุมชนระดับมากที่สุด

4. ปัญหาและอุปสรรคของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในระดับครัวเรือน/ครอบครัว กลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นว่า ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดทำ บัญชีรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว มีปัญหาหนี้สิน รายรับมีไม่เพียงพอกับรายจ่าย และประชาชนบางคน/ครัวเรือนยังขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในระดับชุมชน กลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีความคิดเห็นว่า การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้องและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการอบรม ประชุมให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการทำ การเกษตรแบบพอเพียง การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังมีไม่ต่อเนื่อง การจัดหาแหล่งตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น การจัดงานแสดงนิทรรศการแสดงสินค้าของชุมชนยังมีใน ระดับน้อย สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ชุมชน มีไม่หลากหลาย และขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านคุณภาพ รูปลักษณ์ให้ทันสมัย สวยงาม และขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม

5. ขอเสนอแนะต่อการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ในระดับครัวเรือน/ครอบครัว กลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เสนอแนะว่าหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดกิจกรรม อบรม ประชุมให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ให้แก่ประชาชน ให้การช่วยเหลือ สนับสนุนให้ประชาชนหันมาใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดต้นทุนในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมให้ความรู้แก่ ประชาชนในการทำพืชผักสวนครัว เพื่อให้ประชาชนปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง และช่วยลดรายจ่ายในครอบครัว และจัดให้มีกิจกรรม ที่ส่งเสริม พัฒนาประชาชนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง และเกิดความตระหนักในการแสวงหาความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ในระดับชุมชน กลุ่มตัวอย่างประชาชนชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา เสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรจัดให้มีร้านค้าชุมชนธงฟ้า ที่ขายสินค้าราคาถูกกว่าท้องตลาดทั่วไป เพื่อช่วยลดรายจ่ายให้แก่ประชาชน ควรให้ความสำคัญ และผลักดันให้เกิดโครงการ กิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการทำการเกษตรแบบพอเพียง การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ชุมชน ควรประสานงานกับหอการค้าจังหวัด พาณิชย์จังหวัด ตลอดจนหน่วยงานเอกชน ในการส่งเสริมสนับสนุน ให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงสินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ควรให้การสนับสนุน จัดหานักวิชาการที่มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะด้านเข้ามาอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน ตลอดจนมีการศึกษาวิจัยเป็นต้น

6. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนในชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ประสบความสำเร็จในการยอมรับแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับมาก พบว่า ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนในชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสูง พบว่า ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัย ทั้งภายในและภายนอกชุมชนมีความสัมพันธ์ในระดับสูงต่อ ความสำเร็จในการพัฒนา

ชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ยอมรับสมมติฐาน

### อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

#### อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการ พัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ค้นพบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ และความร่วมมือจาก หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ของ อาทิเช่น การจัดประชุม อบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านในชุมชน การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักและเข้าใจในแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงการส่งเสริมให้ประชาชนมี อาชีพเสริม ความรู้เพิ่มเติมในการทำการเกษตร การแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เป็นต้น ในระดับ ปานกลางเท่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่า ชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ และความร่วมมือจากปัจจัยภายในชุมชนเช่นเดียวกัน อาทิเช่น การให้ความร่วมมือของประชาชน ในชุมชน สบทุนเงินทุน บริจาคเงิน เพื่อนำมาใช้ในการ ดำเนินการกิจกรรม รมพัฒนาชุมชน การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างคนในชุมชน การให้กำลังใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรม หรือประกอบอาชีพ เป็นต้น

ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ประชาชน ชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ ในระดับสูงเกี่ยวกับแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจาก จากข้อมูลปัจจัยการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐทั้งใน ด้านการให้ ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง เท่านั้น ซึ่งการที่ประชาชนชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับสูง ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า อาจเนื่องจากหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ง่าย ไม่มีอะไรซับซ้อนไม่ต้องลงทุน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงส่งผลให้ประชาชนสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย และทุกคนก็สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจได้

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับความสำเร็จในระดับทั้ง ปัจเจกบุคคล/ครอบครัวและปัจจัยระดับชุมชน ในภาพรวมประสบความสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดยระดับปัจเจกบุคคล /ครอบครัว ประชาชนสามารถดำเนินอย่างพอกินพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น บุคคลในครอบครัวมีความสุข พอใจกับสภาพชีวิตในปัจจุบัน ตลอดจนไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ไม่ว่าจะเป็นเหล้า บุหรี่ การพนัน ยาเสพติด และระดับความสำเร็จในระดับชุมชน พบว่า มีการจัดตั้งกลุ่มออกทรัพย์ มีการณรงค์ส่งเสริมการออม เป็นต้น จากข้อมูลความสำเร็จของชุมชน กล่าวได้ว่าการยอมรับ แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถพัฒนาประชาชนและชุมชนได้ และถือได้ว่า สอดคล้องกับแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งสรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม (2544) ได้กล่าวว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น เน้นการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดความเข้มแข็งและมีความสมดุล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับในทุกๆระดับของสังคม ไม่ว่าจะเป็นในระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัว จะช่วยให้ใช้ชีวิตบนพื้นฐานของการรู้จักตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้ และดำเนินชีวิตอย่างพอกินพอใช้ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ทำให้เกิดความสุขและความ พอใจในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง และระดับชุมชนช่วยพัฒนาชุมชนโดยมีการรวมกลุ่มทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีการช่วยเหลือแบ่งปันกัน มีการรวมกลุ่มและสร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างกัน จนนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่พอเพียงของชุมชนโดยรวม

จากความสำเร็จของการนอรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ที่อยู่ในระดับมากได้นั้น ส่วนหนึ่งล้วนมาจากการ ได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และประชาชนใน ชุมชนด้วย ถึงแม้ว่าจะมีระดับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือก็ตาม แต่ก็ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจากข้อมูล การทดสอบสมมติฐานระหว่าง ปัจจัยภายนอกชุมชน และปัจจัยภายในที่เอื้อต่อความสำเร็จในการ พัฒนาชุมชน ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ทั้งปัจจัยภายนอกชุมชนและปัจจัยภายในชุมชนมีความสัมพันธ์ใน ระดับ ค่อนข้างสูงต่อความสำเร็จในการ พัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ปัจจัยภายนอกชุมชน อาทิ การได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนจาก หน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรมให้ความรู้ การสนับสนุนงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เป็นต้น ปัจจัยภายในชุมชน อาทิ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันของ คนในชุมชน การจัดตั้งกลุ่ม องค์กร เครือข่ายของคนในชุมชนในการพัฒนาอาชีพ และพัฒนา ผลิตภัณฑ์ของ ชุมชน เป็นต้น มีความสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงประสบผลสำเร็จได้ ดังแนวคิดของคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2550) ที่ได้สรุปปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขแห่งความสำเร็จในการนอรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตนั้น ชุมชนและคนในชุมชนควรมีการพึ่งพาตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ คนในชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อ ทบทวนกิจกรรมที่ตนเองได้ทำมา มีการสืบทอดและเรียนรู้ เพื่อพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

ดังนั้นจากผลการศึกษา และผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย ปัจจัย ภายนอกชุมชน และปัจจัยภายในชุมชน มีความสัมพันธ์กับระดับความสำเร็จของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในการนอรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการ ดำรงชีวิต เป็นการยืนยันได้ว่า การที่จะนอรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล/ครอบครัวและในระดับชุมชน ได้ประสบผลสำเร็จนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือ และความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

### ข้อเสนอแนะ

การวิจัยปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะสำหรับชุมชน ดังนี้

#### 1. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

1. ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่างนอรับ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ แต่ยังคงขาดการดำเนินการที่ต่อเนื่อง ตลอดจนผู้บริหารยังให้ความสำคัญในการส่งเสริม และพัฒนาชุมชนตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในระดับน้อยอยู่ดังนั้น ควรผู้บริหารหน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ควรให้ความสำคัญและผลักดันให้มีกิจกรรม โครงการที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาชุมชนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปีงบประมาณ

2. ควรจัดหาวิทยากรหรือพี่เลี้ยงสำหรับให้คำแนะนำคำปรึกษา ตลอดจนให้ความรู้ในการนำหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพด้านต่างๆ เช่น การทำการเกษตรพอเพียง การออม การจัดทำบัญชีครัวเรือน

3. ควรส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณสำหรับการทำกิจกรรมของชุมชนในการนอรับ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ อย่างเพียงพอ เช่น การทัศนศึกษา ดูงานชุมชนที่ประสบผล สำเร็จในการ ดำรงชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง งานนิทรรศการ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

## 2. ขอเสนอแนะสำหรับชุมชน

1. การยอมรับหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตในครอบครัวนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยาก ไม่ตองลงทุน และสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ดังนั้นประชาชนควรให้ความสำคัญ ใส่ใจ และตั้งใจ จริ่งในการเรียนรู้ ซึ่งหากทำได้ หรือ นำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิตได้ ยอมส่งผลให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

2. ควรให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรม ร่วมกับชุมชน อาทิเช่น การประชุมการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ การคิดค้นกิจกรรม โครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ ใน การประกอบอาชีพ อีกทั้งสามารถนำมาปรับใช้ในครอบครัวของตนเองได้

## เอกสารอ้างอิง

- กั้งสตาล อยู่เย็น.(2544). **พลวัตชุมชนบ้านเปรี๊ดในภายใต้แนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง**. วิทยานิพนธ์สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง.(2550). **การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**.สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ,กรุงเทพฯ:
- ชุมพลภัทร์ คงจนารูอนันต์. (2551). **การดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชัยอนันต์ สมุทวานิช. (2541). **ทฤษฎีใหม่: มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด**. กรุงเทพฯ: บริษัทสุขุมและบุตรจำกัด.
- ประเวศ วะสี. (2539).**หนทางรอดสังคมไทย : ปาฐกถาว่าด้วยเกษตรกรรมทางเลือกและธรรมชาติ**. กรุงเทพฯ : นักพิมพ์ดี
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2546). **แนวคิดพื้นฐานของการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย. สรุปรพระราชดำริ. เพชรบุรี: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย
- สรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม. (2544). **เศรษฐกิจพอเพียง: พื้นฐานสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : เพชรรุ่งการพิมพ์.
- อภิชัย พันธเสน และคณะ.(2549). **โครงการสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- อำพล เสนาณรงค์. (2541). **ประมวลพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์